

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

**Методичні вказівки до проходження науково-педагогічної практики для
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за
спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань
28 «Публічне управління та адміністрування»**

Чернігів 2022

Публічне управління та адміністрування. Методичні вказівки до проходження науково-педагогічної практики для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» / Укладачі: О.М.Руденко, Н.В.Ткаленко, Н.В.Філіпова, С.І.Пономаренко. Чернігів: НУ Чернігівська політехніка, 2022.

Укладачі:

Руденко О.М., доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій;

Ткаленко Н.В., доктор економічних наук, професор кафедри публічного управління і менеджменту організацій;

Філіпова Н.В., доктор економічних наук, доцент кафедри публічного управління і менеджменту організацій;

Пономаренко С.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри публічного управління і менеджменту організацій.

Рецензент:

Михайловська О.В., д.держ.упр, доцент кафедри публічного управління та менеджменту організацій

Відповідальний за випуск:

Пономаренко С.І., к.е.н, доцент, завідувач кафедри публічного управління та менеджменту організацій

ЗМІСТ

1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ _____	4
2	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ _____	4
3	ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ _____	6
4	КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ _____	6
5	ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ _____	7
6	ПІДСУМКИ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ _____	8
7	ДОДАТОК. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ТА ЗВІТ _____	10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-педагогічна практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» (далі – здобувачі вищої освіти, аспіранти) є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми і спрямована на набуття ними навичок і досвіду науково-дослідної та навчально-методичної роботи, формування й розвиток професійних компетентностей щодо організації освітньої та науково-педагогічної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, набуття досвіду формування педагогічної майстерності.

Для здобувачів вищої освіти важливо не лише знати основні положення методології наукових досліджень, необхідні для написання дисертаційної роботи, але й мати загальне уявлення про дослідницьку складову наукової творчості, досвід участі у науково-проектних групах; розуміти методику здійснення педагогічної діяльності, вміти використовувати методи наукового пізнання та застосовувати логічні закони й закономірності розвитку сфери публічного управління та власні наукові здобутки у викладацькій діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-педагогічної практики є розвиток професійних знань і вмінь здобувачів вищої освіти шляхом залучення їх до виконання різних форм науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти; формування умінь та навичок щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (в межах окремого заняття, теми, навчального предмету).

Основні завдання, які вирішуються під час проходження науково-педагогічної практики:

- перетворення набутих освітніх і наукових знань в навчальний матеріал;
- розробка навчальних і методичних матеріалів для усіх видів освітньої діяльності, структурування матеріалу відповідно до потреб навчального процесу, форм його реалізації;
- адекватний вибір типу й виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності;
- діагностика, контроль та оцінка ефективності освітньої діяльності, критична оцінка проведення лекцій та інших видів аудиторних занять, формулювання висновків щодо організації власної викладацької діяльності;
- опанування професійної риторики; формування професійних умінь, пов'язаних з науково-педагогічною діяльністю.

Науковий компонент проходження практики відповідає напряму наукових досліджень здобувача вищої освіти і полягає: в ознайомленні та вивченні діяльності наукових установ і організацій, їх структурних підрозділів щодо здійснення науково-дослідної діяльності; отриманні можливості впровадження результатів власних наукових розробок у роботу творчих колективів та проектних груп; здатності працювати в команді з дотриманням принципів наукової етики.

Педагогічний компонент проходження практики полягає у формуванні особистості майбутнього викладача шляхом: набуття аспірантом навичок професійного спілкування; вивчення й аналізу педагогічного досвіду; застосування на практиці теоретичних знань, психолого-педагогічних вмінь, сучасних технологій, форм і методик навчання щодо якісного проведення лекційних, семінарських і практичних занять.

За результатами проходження науково-педагогічної практики здобувач вищої освіти має набути компетентності, пов'язані з науковою (набуття універсальних навичок дослідника), навчальною (здатність здійснювати різні види педагогічної діяльності у сфері вищої освіти), методичною (здатність до розробки навчально-методичних комплексів) роботою; а також набути та/або розширити інтегральну компетентність (ІК), загальні (ЗК) і фахові (ФК) компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою:

ІК. Здатність ідентифікувати та прогнозувати комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, на наддержавному, національному, регіональному та місцевому рівнях, пропонувати новітні підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових концептуальних знань та/або професійної практики публічного управління та адміністрування.

ЗК 6. Здатність до науково-педагогічної діяльності, організації і здійснення освітнього процесу.

ФК 4. Вміння управляти часом підготовки власних наукових досліджень, здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів.

ФК 8. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, у тому числі, адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.

ФК 11. Здатність до досягнення психолого-педагогічної майстерності та культури професійної діяльності.

За результатами проходження науково-педагогічної практики здобувач вищої освіти має досягти та/або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньо-науковою програмою:

ПРН 2. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

ПРН 4. Уміти застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, маркетингові та соціологічні дослідження, інструменти пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.

ПРН 13. Уміти застосовувати в професійній науковій, науково-педагогічній діяльності навички лідерства, тайм-менеджменту, продуктивно працювати в команді, у томі числі, у міжнародних та мультикультурних групах, володіти навичками професійного спілкування.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика проводиться у відповідності з навчальним планом у 7 семестрі, тривалість практики – 90 год. (3 кредити ECTS).

Календарний графік практики та зміст практики затверджуються на засіданні кафедри.

Основною базою для проходження практики є випускова кафедра публічного управління та менеджменту організацій, а також інші кафедри Національного університету «Чернігівська політехніка», на яких навчальні дисципліни відповідають тематиці дисертаційних досліджень та сфері наукових інтересів здобувачів вищої освіти. Аспіранти мають можливість пройти науково-педагогічну практику на відповідних кафедрах інших закладів вищої освіти, в установах та організаціях, з якими укладено угоди про співпрацю, у тому числі, за кордоном.

Звіт аспіранта за результатами науково-педагогічної практики заслуховується та обговорюється на засіданні кафедри.

4. КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

Загальне керівництво науково-педагогічною практикою покладається на завідувача кафедри публічного управління та менеджменту організацій. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням практики аспіранта здійснюється його науковим керівником або керівником практики, призначеним кафедрою. Академічне навантаження, яке виконує здобувач вищої освіти під час практики, зараховується викладачу, який викладає певний курс і контролює якість його викладання аспірантом (присутність викладача на усіх заняттях обов'язкова).

За умови проходження науково-педагогічної практики на іншій кафедрі, в іншій установі, науковий керівник аспіранта також долучається до його консультування (за необхідності) та обговорення звіту.

Науковий керівник (керівник практики):

- забезпечує організацію, планування та облік результатів науково-педагогічної практики, надає консультативну і методичну допомогу (інформує про термін проведення практики; ознайомлює з програмою практики, критеріями та методами її оцінювання, структурою підготовки звіту);
- сприяє вибору освітньої дисципліни, отриманню та вивченню її навчально-методичного забезпечення);
- контролює роботу аспіранта під час практики згідно з календарним графіком;
- готує відгук про проходження практики.

5. ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практика складається з трьох етапів: підготовчого, основного та звітнього (заключного). Для кожного етапу науковий керівник (керівник практики), аспірант та завідувач кафедри, на якій проходить науково-педагогічна практика узгоджують конкретні завдання, які вносяться до індивідуального плану практики здобувач вищої освіти.

На підготовчому етапі здійснюється спільна діяльність аспіранта, наукового керівника (керівник практики), науково-педагогічного колективу кафедри, завідувача кафедри:

- робота щодо організації та проведення науково-педагогічної практики, ознайомлення з особливостями її проходження;
- ознайомлення з нормативними документами, що регламентують освітню, наукову, виховну діяльність Національного університету «Чернігівська політехніка» (установ та організацій, де аспірант проходить практику);
- ознайомлення з Положенням про кафедру (структурний підрозділ), правами та обов'язками науково-педагогічного (наукового) працівника тощо; участь у засіданнях кафедри;
- ознайомлення з роботою кафедри, її матеріально-технічною базою, організацією планування та обліку навчальної, наукової, методичної та виховної роботи; наявним навчально-методичним забезпеченням навчального процесу; з вимогами щодо підготовки навчально-методичних комплексів;
- вибір дисципліни для проходження практики, вивчення її навчально-методичного забезпечення;

- відвідування лекцій і практичних занять за обраною дисципліною, знайомство з навчальною групою.

На основному етапі здійснюється безпосередньо педагогічна діяльність:

- детальне вивчення силябусу навчальної дисципліни, її навчально-методичного забезпечення;

- участь в оновленні навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, розробка матеріалів для лекційних, практичних (лабораторних, семінарських) занять, тестів для оцінювання знань здобувачів тощо;

- проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять;

- перевірка індивідуальних завдань здобувачів.

За погодженням з науковим керівником (керівником практики) та завідувачем кафедри на даному етапі аспірант-практикант також може:

- відвідувати заняття інших викладачів фахових дисциплін, що відповідають напряму наукового дослідження аспіранта;

- здійснювати керівництво науково-дослідною роботою бакалаврів/магістрів;

- проводити індивідуальну роботу та консультації зі здобувачами;

- здійснювати інші види аудиторного та поза аудиторного навчального навантаження;

- відвідувати заняття інших аспірантів, здійснювати їх аналіз, брати участь в обговоренні;

- брати участь у проведенні заліків, іспитів.

На звітному (заключному) етапі аспірант готує звітні матеріали за підсумками практики і надає їх науковому керівнику (керівнику практики).

6. ПІДСУМКИ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

За підсумками проходження практики аспірант готує звіт про проходження практики.

Результати практики оцінюються комплексно, з урахуванням усієї сукупності характеристик, що відображають результати оволодіння здобувачем вищої освіти завдань, визначених у методичних рекомендаціях практики, спрямованих на його становлення як науково-педагогічного працівника високої кваліфікації.

Звіт аспіранта, висновок наукового керівника (керівник практики) та викладача відповідної дисципліни заслуховується на засіданні кафедри та затверджується її завідувачем.

Аспірант, який має педагогічний стаж і продовжує педагогічну діяльність

науково-педагогічного працівника на поточний навчальний рік на кафедрі публічного управління та менеджменту організацій, на інших кафедрах Національного університету «Чернігівська політехніка», інших закладів вищої освіти за напрямом, що відповідають напрямку його наукових досліджень, практика зараховується за умови надання позитивної характеристики з місця роботи.

Аспірант, який не виконав програму науково-педагогічної практики з поважних причин, може повторно пройти практику при виконанні умов, визначених кафедрою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження науково-педагогічної практики (принципи описані в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochnest/>). Від усіх здобувачів вищої освіти очікується дотримання академічної доброчесності. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

7. ДОДАТОК. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ТА ЗВІТ (ЗРАЗОК)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Аспіранта ПІБ
кафедри публічного управління та менеджменту організацій
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у семестрі 202_ -202_ навчального року (відповідно до навчального плану)

Науковий керівник:
ПІБ, науковий ступінь, вчене звання

Календарний графік проходження практики

№ з\п	Завдання (види робіт)	Обсяг (годин)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Відмітка про виконання
1	Підготовчий етап			
2	Основний етап			
3	Звітний етап			

Аспірант: _____ ПІБ _____ .202_

Керівник практики _____ ПІБ _____ .202_

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та менеджменту організацій від «__» _____ 202_ року, протокол № __.

Завідувач кафедри
публічного управління та менеджменту організацій

ПІБ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Аспіранта ПІБ
кафедри публічного управління та менеджменту організацій
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у семестрі 202_ -202_ навчального року (відповідно до навчального плану)

Науковий керівник:
ПІБ, науковий ступінь, вчене звання

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Завдання (види робіт)	Термін виконання запланованого завдання (роботи)	Результат виконання, обсяг (годин)	Оцінка, зауваження і пропозиції щодо виконання завдання (роботи) (заповнюється керівником)
1.	Підготовчий етап		20 годин	
1.1				
1.2				
1.3				
2.	Основний етап		40 годин	
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				
3.	Звітний етап		30 годин	
3.1				
3.2				
3.3				

Основні підсумки практики:

Метою науково-педагогічної практики є розвиток професійних знань та вмінь здобувачів вищої освіти шляхом залучення їх до виконання різних форм науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти; формування умінь та навичок щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (в межах окремого заняття, теми, навчального предмету).

За час науково-педагогічної практики аспірантом вдосконалено навички та вміння викладача закладу вищої освіти, педагогічного досвіду, досвіду навчально-виховної роботи зі студентами, розвитку комунікативних здібностей, а також педагогічного мислення (зразок).

В процесі аспірант оволодів новими освітніми технологіями, сучасними методами навчання, в тому числі інтерактивними (зразок).

Було проведено практичні заняття з дисципліни « _____ ».

На заключному (звітному) етапі науковим керівником (керівником практики) було перевірено розроблені навчальні матеріали з дисципліни, обговорено і удосконалено навчальні матеріали, підготовлено звіт з науково-педагогічної практики (зразок).

Загальний відгук керівника практики (з рекомендованою оцінкою за 100 бальною шкалою): « _____ ».

Аспірант виконував своєчасно і в повному обсязі всі види робіт науково-педагогічної практики, проявивши власний підхід до підготовки лекційних і практичних матеріалів дисципліни, на практичних заняттях використовував методики для зацікавлення здобувачів, використовувала практичні приклади для ознайомлення з матеріалом. Керівником рекомендовано оцінку за результатами науково-педагогічної практики « _____ », _____ балів (зразок).

Науковий керівник (керівник практики) _____

Висновок кафедри:

Зарахувати результати науково-педагогічної практики аспіранту ПІБ

Загальна оцінка « _____ », _____ балів.
(за національною шкалою, за шкалою ЄКТС)

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та менеджменту організацій від «__» _____ 202__ р., протокол № __.

Завідувач кафедри
публічного управління
та менеджменту організацій _____

Науковий керівник (керівник практики) _____